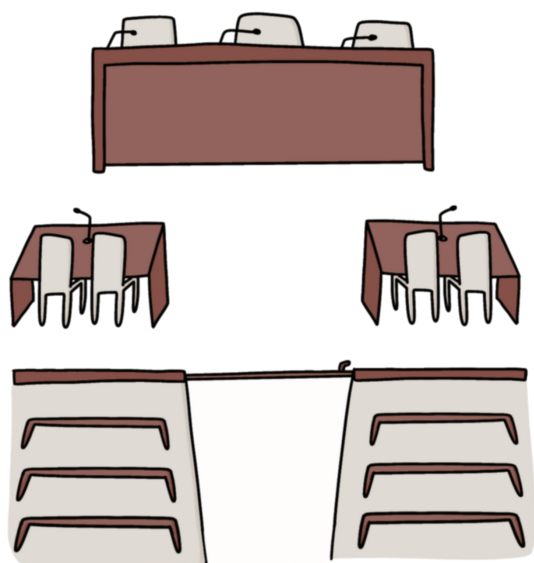




Co-funded by
the European Union

OBVINĚNÝ S POSTIŽENÍM V ČESKU

Easy-to-read verze české zprávy



VALIDITY



FENACERCI

FORUM

Human Rights



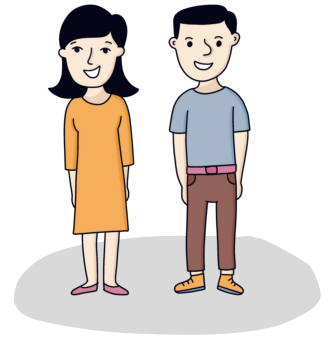
PSICHIKOS
SVEIKATOS
PERSPEKTYVOS



Název tohoto projektu je **ENABLE**.
Slovo ENABLE je anglické
a znamená umožnění začlenění a přístup.

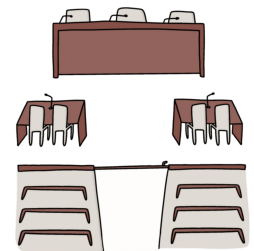
Pro koho je projekt ENABLE určen?

Pro lidi s mentálním a psychosociálním postižením,
kteří jsou zapojeni do soudního systému
a kteří se účastní trestního řízení.



Co je cílem projektu ENABLE ?

- zlepšit znalosti lidí pracujících v soudním systému o potřebách lidí s postižením (Jsou to například právníci, policie, soudci a další.)
- zlepšit přístup k právním službám pro obviněné s postižením



Jak projekt ENABLE funguje?

- uděláme **výzkum**
Budeme mluvit s obviněnými s postižením a lidmi, kteří pracují v soudním systému.
- připravíme **příručku**
Příručka poskytne soudcům a dalším pracovníkům informace, které potřebují, aby zajistili lidem s postižením, že budou vyslyšeni a porozumí řízení.
- připravíme speciální **protokol**
Protokol je oficiální postup nebo systém pravidel. Náš protokol pomůže lidem s postižením v přístupu k soudnímu systému.



Do projektu jsou zapojeni lidé ze zemí Evropské unie :

- Centrum pro právní zdroje (**Rumunsko**)

- Fenacerci – Národní federace družtev sociální solidarity (**Portugalsko**)
- Fórum pro lidská práva (**Česká republika a Slovensko**)
- Mezinárodní komise právníků - **Evropské instituce** (Belgie)
- KERA Foundation (**Bulharsko**)
- PIC – Právní středisko pro ochranu lidských práv a životního prostředí (**Slovinsko**)
- Confederación Plena Inclusión España (**Španělsko**)
- Perspektivy duševního zdraví (**Litva**)



 Projekt koordinuje mezinárodní organizace **Validity Foundation**.

VALIDITY

Lidé a organizace,
kteří pracují v projektu ENABLE,
mají mnoho zkušeností a znalostí.



 Projekt trvá **od září 2022 do srpna 2024**.
Je hrazen Evropskou unií.

 **Co je HOTOVÉ, co jsme udělali?**

Napsali jsme **výzkumnou zprávu** o lidech s postižením,
které vyslychala policie nebo kteří hovořili před soudem.
Chtěli jsme zjistit,
jaké překážky musí překonat.
A taky,
jak Česká republika dodržuje jejich práva.



 **Jak by to mělo vypadat?**

O právech člověka s postižením u soudu
hovoří také **Úmluva OSN o právech lidí s postižením**.
Úmluva je mezinárodní zákon o právech lidí s postižením.
Říká se v ní, co mají státy udělat,
aby lidé s postižením měli stejná práva jako ostatní lidé.



O člověku s postižením u soudu hovoří **článek 13** této **Úmluvy** takto:

Lidé s postižením mají právo jít k soudu.

Mají právo, aby jim někdo pomáhal a vysvětloval, co se u soudu děje.

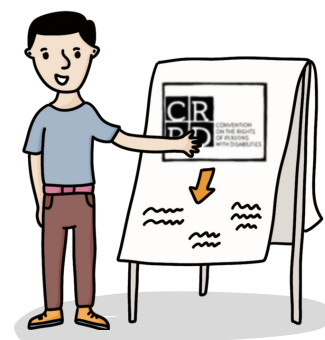


Člověk s postižením může svědčit.

To znamená, že u soudu řekne, co viděl nebo slyšel.

Státy musí pro soudy, policii a zaměstnance vězení zajistit **dobré školení**.

Tam se vysvětlí, jak se chovat a mluvit k lidem s postižením.



Jak jsme zkoumali?

V našem výzkumu jsme sbírali množství informací.

Nejdříve jsme **studovali zákony a politiky**.

Potom **jsme se ptali**:

- **pachatelů** s postižením,
- **odborníků na trestní právo** (soudců, státních zástupců, psychologů, policistů)
- **odborníků** ze služeb a organizací **hájících práva** lidí s postižením



Jaké PŘEKÁŽKY jsme ve výzkumu popsali?

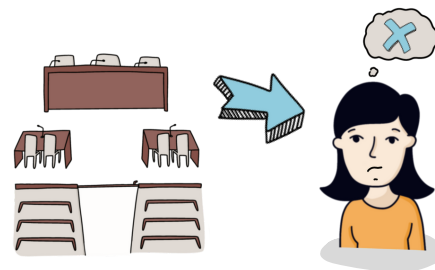
České **zákony** nepočítají s úpravami

pro lidi s postižením,

kteří se ocitnou na policii nebo před soudem.

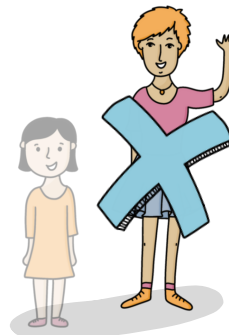


Policisté, státní zástupci, soudci a další odborníci často **neumí** své postupy **přizpůsobit** potřebám člověka s postižením.

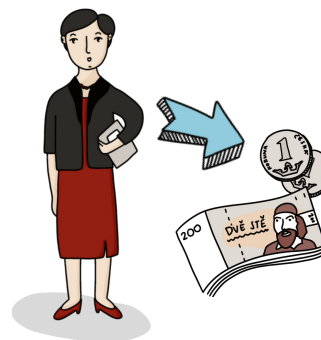


Člověk s postižením, který se kvůli něčemu dostane na policii nebo k soudu, je tam často sám.

Nemá u sebe **blízkého člověka** - někoho na své straně.



Často **nemá** ani nárok **na advokáta** zdarma. Někdy se také stane, že když advokáta má, ten nedělá svou práci dobře, protože jde o člověka s postižením.



Když člověk potřebuje **podporu při komunikaci**, odborníci nevědí, jak mu ji zajistit. Znají pouze tlumočníky a komunikační systémy pro lidi s postižením sluchu.

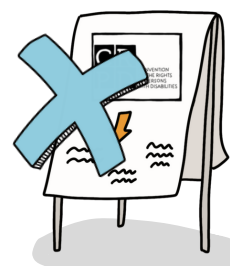


Hlas člověka s postižením často není slyšet.

Nejdůležitější je často to, co řekne soudní znalec.




Co tvrdí člověk s postižením, nebo co se ve skutečnosti stalo, se pak už moc neověruje.



Problém je, že odborníci nejsou dobře **proškoleni**.

Často **nevědí**,
jak člověka s postižením **podpořit**.
Nevědí **jak s ním komunikovat**,
komu říct o pomoc.




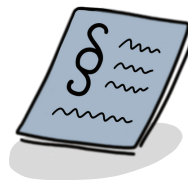
 Lepšímu naplňování práv člověka s postižením
pomáhá **zapojení psychologů,**
sociálních pracovníků
a **nevládních organizací**
nebo **Probační a mediační služby**.




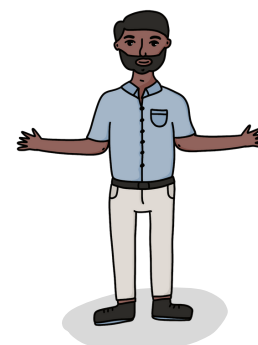
Tyto služby však musí být zapojeny
od počátku trestního řízení.

 **Co by se mělo ZMĚNIT?**

 Měly by se změnit **zákony** tak,
aby mohl člověk s postižením
využívat všechna svá práva.

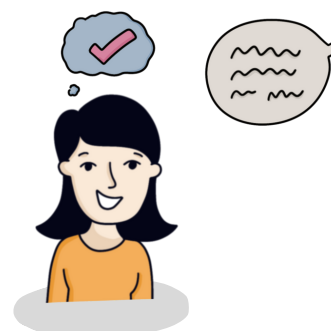


 Když je obviněný v trestním řízení,
měl by mít možnost **zprostředkovatele** nebo **facilitátora**.
To je někdo,
kdo není na ničí straně.



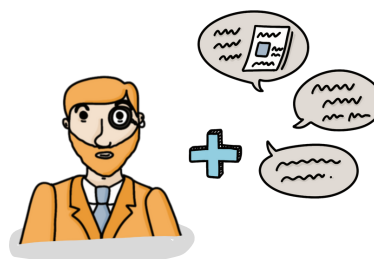
 Měla by se zavést **podpora při komunikaci**
s člověkem s postižením.


Může to být přítomnost někoho blízkého,
srozumitelné materiály a srozumitelný jazyk.

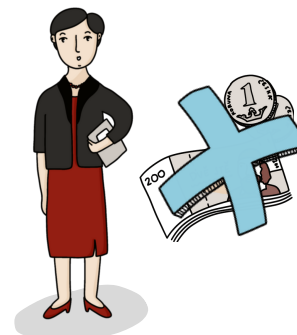



DŮLEŽITÉ!!!

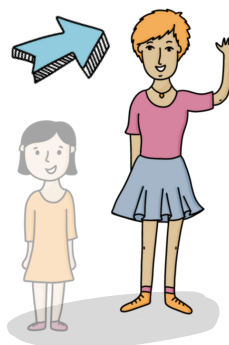
Mělo by se zajistit,
aby **názor soudního znalce**
nebyl jediným důvodem
pro horší postavení člověka s postižením
v trestním řízení.




 Každý člověk s postižením
by měl dostat **advokáta zdarma**.
Ten by měl svou práci dělat nejlépe jak umí.



 Měl by být možný
doprovod blízkých osob/důvěrníků
při všech částech trestního řízení,
od první chvíle.

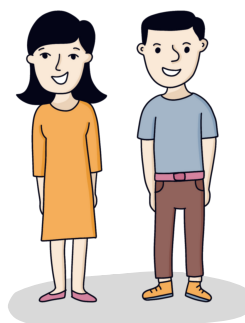


 Když hovoříme o právech lidí s postižením,
musíme vždy **hovořit přímo s lidmi s postižením**
a organizacemi hájícími jejich práva.



ZÁVĚR

Věříme,
že tato zpráva pomůže
zlepšit přístupnost trestního řízení
pro lidi s postižením.



TYTO AKTIVITY DĚLÁME DÍKY EVROPSKÉMU PROJEKTU.
EVROPSKÁ UNIE DALA NA NĚJ PENÍZE.

NÁZEV PROJEKTU JE "**UMOŽNĚNÍ OBVINĚNÝM OSOBÁM S MENTÁLNÍM
A PSYCHOSOCIÁLNÍM POSTIŽENÍM ZAPOJENÍ
A PŘÍSTUP KE SPRÁVEDLNOSTI.**"

MÁ I SVOJE ČÍSLO: **101056701 – ENABLE –JUST-2021-JACC.**

VŠECHNO, CO V RÁMCI PROJEKTU DĚLÁME, PÍŠEME A ŘÍKÁME,
VYCHÁZÍ Z NAŠICH ZJIŠTĚNÍ A NÁZORŮ.

EVROPSKÁ UNIE A EVROPSKÁ KOMISE
SI MOHOU MYSLET A ŘÍKAT NĚCO JINÉHO.

TO ZNAMENÁ,

ŽE NEMOHOU BÝT ZA NAŠE NÁZORY ODPOVĚDNÉ.

Autori zprávy: Kristýna Šulková, Denisa Kramářová, Maroš Matiaško

Autorky Easy-to-read verze zprávy: Lucia Cangárová, Denisa Kramářová

Zprávu si můžete stáhnout [ZDE](#).

VALIDITY



FENACERCI

FORUM
Human Rights



PSICHIKOS
SVEIKATOS
PERSPEKTYVOS



Co-funded by
the European Union